

NACIONALINIO KAUNO DRAMOS TEATRO
2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Nacionalinio Kauno dramos teatro (toliau – NKDT) tikslas – ugdyti kritinį mąstymą, kelti visuomenei aktualias problemas, skatinti empatiją bei diskusijas. Teatro repertuaras yra koncentruotas į šiuolaikiškus pastatymus ir klasikos kūrinius, kurie ugdo visuomenės pilietiškumą, kūrybiškumą ir nacionalinę savimonę. Dėka to, visuomenė įžengė į tokį sąmoningumo lygį, kai profesionalus menas virto kasdieniu poreikiu.

Didžioji dalis žmonių dar visai neseniai meną priėmė kaip laisvalaikio praleidimo formą ir jautė pramoginio turinio poreikį, tačiau situacija keičiasi ir NKDT gali didžiuotis prisidėjusi prie šio virsmo. 2019-ųjų biudžetinių metų veiklos siekė maksimaliai išnaudoti kūrybinės sinergijos principą – kai atskiri veiksniai, veikdami kartu, duoda didesnę poveikį nei būdami atskirai. Tai pasireiškė ir toliau bendradarbiaujant su kitais aukšto profesinio lygio teatrais, su kuriais sujungus kūrybines pajėgas įmanoma sukurti aukštos meninės vertės darbus. Šis sinergijos principas žadėjo netikėtą rezultatą, staigmeną ir idėjų skersvėjus, kurie į šimtąjį sezoną skaičiuojančio teatro repertuarą įnešė inovatyvumo, naujų raiškų bei įvairovės.

Nacionalinės programos buvo sutelktos į artėjančio teatro šimtmečio ir prasidėjusio 100-ojo sezono tematiką. Pasirinktos 3 (trys) programos: „Tradreno skersvėjai“, apimantys 6 spektaklių sukūrimą NKDT; „Nors ir nelaukėt“, į gastroles Lietuvoje ir užsienyje nukreiptas projektas; IX-ojo tarptautinio edukacinio „Festivalio „Nerk į teatrą“ užsienio programa“. Įgyvendinant programą „Tradreno skersvėjai“, pagrindinis tikslas buvo suteikti galimybę teatro scenoje kurti talentingiausiems Lietuvos ir užsienio kūrėjams, generuoti bendras idėjas ir pastatymus su jau pripažintais ir jaunais kūrėjais, atsiverti naujiems idėjų judėjimams, nepasiduoti stagnacijai ir patogiam egzistavimui. Priežastis, kartu su kūrėjais, įgyvendinama teatro misija – bendradarbiaujant su Lietuvos ir užsienio kūrėjais, pristatyti inovatyvumą ir kokybę atspindinčius profesionaliojo scenos meno kūrinius ir, bendradarbiaujant su įvairiomis kultūros įstaigomis, atsižvelgiant į įvairių socialinių grupių poreikius, ugdyti atvirą, pilietišką ir kultūrai imlią visuomenę.

„Nors ir nelaukėt“ pagrindinis uždavinys buvo geriausių šalies kūrėjų aukštos meninės vertės kūrinių ir naujausių repertuarinių NKDT spektaklių pristatymas regionuose, siekis sudaryti galimybę rajono centrų gyventojams pažinti profesionalų scenos meną ir edukuoti visuomenę ne tik plečiant akiratį, bet ir ugdant kultūrinį sąmoningumą. Numatytos trys gastrolių kryptys: išvažiuojamosios edukacinės dirbtuvės, kur buvo sukurti trys nauji edukaciniai užsiėmimai; spektaklių pristatymas Lietuvoje, kur parodyti profesionalūs NKDT spektakliai; spektaklių pristatymas užsienyje, kurie pristatyti Kutaisyje (Sakartvelas), Fudžou ir Šanchajuje (Kinija).

Trečioji programa, kuri sudarė Nacionalinės programos finansavimo turinį – tai XI-ojo tarptautinio edukacinio festivalio „Nerk į teatrą“ užsienio programa. 2019 m. organizuotas vyksmas subūrė įvairaus pobūdžio profesionalius kūrėjus, įvairialypę publiką – į bendrą kūrybinę laboratoriją. Įvykdyta festivalio siekiamybė – suteikti jaunajai kartai saviraiškos galimybes, įvairiapusiškai supažindinti su teatro institucija ir jos atstovais. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, buvo rengiami edukacija paremti užsiėmimai, diskusijos su teatre dirbančiais kūrėjais bei pristatomi aktualūs užsienio bei Lietuvos trupių spektakliai ir įvairios veiklos, įrodančios teatro daugialypiškumą ir profesionalumą.

Perspektyvoje, susitelkę prie teatro 100-ojo sezono ir NKDT bei visos Lietuvos teatro šimtmečio temos, siekiame asmens sąmoningumo brandos, sveikame valstybės vystymosi procese, ir jau pradėtų veiklų tęstinumo bei teatro silpnųjų pusių stiprinimo, siekiant, kad iki 2022 m. NKDT taptų lygiaverčiu iškiliausių Europos teatrų kūrybos partneriu.

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

2019-ieji buvo Lietuvos istorijai svarbių asmenybių ir reikšmingų įvykių minėjimų metai. Seimo sprendimu, 2019-aisiais buvo minimos 150-osios kunigo ir rašytojo, visuomenės veikėjo J. Tumo-Vaižganto bei kompozitoriaus Juozo Naujalio gimimo metinės. NKDT prisidėjo ir prie šių Lietuvos asmenybių pagerbimo ir šaliai reikšmingų datų minėjimų.

NKDT Strateginio veiklos plano misija – bendradarbiaujant su Lietuvos ir užsienio kūrėjais, pristatyti inovatyvumą ir kokybę atspindinčius profesionaliojo scenos meno kūrinius ir, bendradarbiaujant su įvairiomis kultūros įstaigomis, atsižvelgiant į įvairių socialinių grupių poreikius, ugdyti atvirą, pilietišką ir kultūrai imlią visuomenę buvo įgyvendinta. Strateginiuose veiklos prioritetuose buvo numatytos dvi kryptys, kurios atliepė ir Vyriausybės programos planą – tai 2.4. „Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje“ ir 2.1. „Darnios ir kūrybingos asmenybės ugdymas kultūros, meno ir švietimo priemonėmis, kuriant darnią pilietinę visuomenę ir veiksmingą darbo rinką“. Taip pat, kultūros ministro valdymo srities 2 veiklos prioriteto „Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės didinimas“ ir 3 veiklos prioriteto „Kūrybingos asmenybės ugdymas kultūros ir meno priemonėmis, kuriant darnią pilietinę visuomenę“ įgyvendinimo. Prioritetuose buvo išskirtos tos veiklos, kurių vykdymas NKDT yra vienas iš organizacijos gyvavimo priešasčių, tai pabrėžtina kalbant apie naujų spektaklių pristatymą regionuose arba spektaklių pritaikomumą socialinėms grupėms. Viešojoje erdvėje pristatytas straipsnių ciklas apie seniausio Lietuvoje – Nacionalinio Kauno dramos teatro – aktorius. „O koks tu, kai nevaidini?“ – toks buvo ir 99-ojo teatrinio sezono šūkis, kuris įprasminas ir vieno žinomiausių jaunosios kartos fotografų – Dainiaus Ščiukos, NKDT aktorių fotografijų paroda. Einamaisiais metais teatras turėjo ir naują „vėjo gūsi“ teatro trupėje, nes papildomai į aktorių trupę įsiliejo 13 jaunų, tik 2019 m. vasarą LMTA V. Bareikio ir A. Latėno kursą pabaigusiu aktorių. Visi šie pokyčiai buvo vidiniai ir sudarė teigiamą įtaką SVP įgyvendinimui, o papildomų išorinių pokyčių neįvyko, kurie būtų turėję neigiamos ar teigiamos įtakos.

Reikėtų pažymėti, kad 2019-iesiems metams gautas finansavimas trims projektams iš Nacionalinės programos – tai naujų NKDT spektaklių pastatymams skirtas projektas „Tradreno skersvėjai“, gastrolių ir kūrybinių edukacijų sklaidos projektas „Nors ir nelaukėt“ bei tradicinio interaktyvaus festivalio vaikams ir jaunimui „Nerk į teatrą“ užsienio programos pristatymas. Iš jau vykdytų praktikų ankstesniais metais reikėtų išskirti Nacionalinės programos naudą ir reikalingumą užtikrinant Lietuvos teatrų kūrybinę veiklą, šis finansavimas leidžia tikslingiau planuoti ateinančių metų svarbiausius darbus ir kūrybines veiklas. Finansai ypatingai svarbūs ne tik Nacionalinės programos įgyvendinimui, bet ir kitų kūrybinių veiklų ar įvykių/renginių organizavimui: praėjusiais metais buvo skirtas finansavimas J. Tumo-Vaižganto 150-osioms gimimo metinėms paminėti. Nacionalinis Kauno dramos teatras kartu su Maironio literatūros muziejumi bei Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu Kaune organizavo mokslinę konferenciją ir literatūros vakarą teatre. Papildomai skirti finansai turėjo nemažą įtaką ir paslaugų kokybės gerinimui: didesnis arba kitomis priemonėmis skirtas finansavimas leido sutelkti gausesnį profesionalų būrį tiek Nacionalinės programos, tiek ir kitiems NKDT vykdytiems projektams, to pasekmė – išaugęs teatro lankytojų skaičius lyginant su praėjusiais metais (nuo 58 tūkst. iki 62 tūkst.) bei rodomų spektaklių ar renginių skaičius (nuo 385 iki 414 vienetų). Šie pokyčiai dalinai buvo vidiniai ir sudarė teigiamą įtaką SVP įgyvendinimui, o papildomų išorinių pokyčių neįvyko, kurie būtų turėję neigiamos ar teigiamos įtakos.

2019 m. laikotarpyje buvo tęsiamas teatro vidaus valdymo sistemos tobulinimo planas, siekiant didinti darbų efektyvumą ir minėtų – kūrybinių paslaugų kokybę. Įvykdytas vidaus valdymo patobulinimas:

- Atnaujinta kūrybinė trupė (13 jaunųjų aktorių papildymas prie buvusios 37 aktorių trupės)
- Užbaigta gamybos (15) ir scenos aptarnavimo skyriaus (35) specialistų komplektacija
- Kitų etatinių darbuotojų pareigų susisteminimas (pareigybinis 150 etatų užpildymas)

Tęsiamas ir NKDT rodomų spektaklių prieinamumas visoms šalies gyventojų grupėms, kur buvo ir tebėra vykdomas spektaklių asortimentas specialių poreikių turintiems žmonėms. Šioms grupėms einamaisiais metais buvo pasiūlytos naujos veiklų kryptys – tai pvz. edukacinės arba bendrojo pobūdžio ekskursijos teatre, užsienio spektaklių pritaikymas Didžiojoje scenoje ir kt. 12 pritaikytų spektaklių klausos negalią turinčių žiūrovų poreikiams (iš 15 turimų Didžiosios scenos spektaklių – tai yra 80%). Titrų anglų kalba parengti visiems Didžiosios scenos suaugusiųjų spektakliams. Keturi Didžiosios scenos spektakliai skirti vaikams ir jaunimui bei rodomi socialiai pažeidžiamoms grupėms. 2019-aisiais parengti spektakliai ne tik lietuvių ar anglų kalba, bet ir po vieną prancūzų, vokiečių, kartvelų kalbomis). Papildomai anglų kalba buvo paruošti vienas Ilgosios salės ir vienas Mažosios scenos spektakliai. Stiprintas NKDT tarptautinis bendradarbiavimas bei užtikrinta Teatro kūrybinių sklaidą užsienyje. 2019 m. suorganizuotos NKDT gastrolės į Kutaisį (Sakartvelas) bei turėtos 6 bendradarbiavimo plėtros komandiruotės į Kiniją, Izraelį, Vengriją, Islandiją, Italiją, Kroatiją – kas galėtų turėti teigiamą įtaką politinių ir ekonominių pokyčių strateginio veiklos plano įgyvendinimui ateinančiais metais. Šie pokyčiai taip pat buvo vidiniai ir sudarė teigiamą įtaką SVP įgyvendinimui, o išorinių pokyčių neįvyko, kurie būtų turėję neigiamos ar teigiamos įtakos.

Apibendrinant NKDT strateginio veiklos plano analizę praėjusiais metais, pažymėtina, kad ypatingai reikšmingų išorinių pokyčių, kurie turėtų itin neigiamą įtaką organizacijos gyvavimui, nenumatyta. Teigiami pokyčiai, kurie perspektyvoje gali turėti naudą, vykdyti per visus 2019 metus, todėl dividendų yra tikimasi jau einamaisiais metais.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

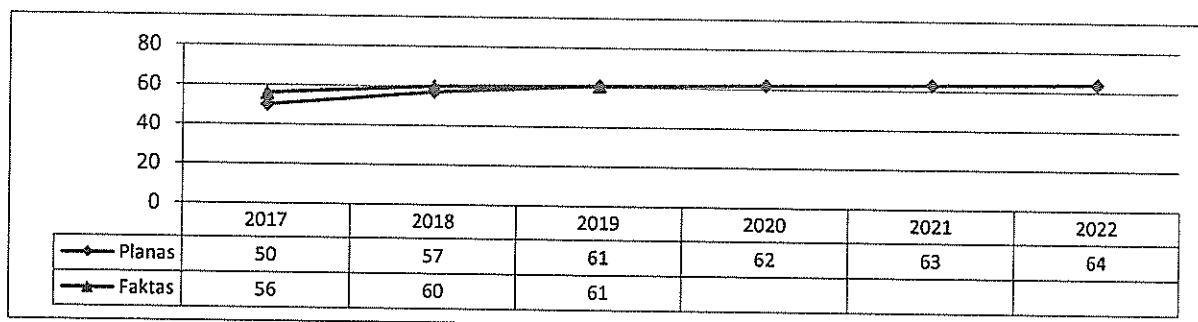
1 strateginis tikslas: didinti profesionalaus scenos meno kokybę, ugdyti ir skleisti institucijos kultūrinį savitumą.					
<i>1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas</i>					
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01-01	Scenos meno pristatymas žiūrovui, edukacinės veiklos	2103	2374.3	2331.2	98.2
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		0	0	0	0

* Jeigu asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc. lyginant su asignavimais, nurodytais asignavimų plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

Lyginant su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, patikslinto plano asignavimai padidėjo daugiau nei 12.7 proc., nes 2019 metais buvo sukaupia viršplaninių lėšų, kurios metų pabaigoje buvo panaudotos apmokant kreditinius likučius, skirtus premjerų pastatymams. Pastarieji susidarė vykdant patvirtintoje programoje numatytą kūrybinę veiklą.

1 grafikas. Žiūrovų skaičiaus pokytis, tūkst. žiūrovų.

Strateginiam tikslui pasiekti nustatytas efekto vertinimo kriterijus – žiūrovų skaičiaus pokytis, skaičiuojamas tūkstančiais žiūrovų. 2019 metais teigiamą įtaką žiūrovų skaičiaus augimui darė NKDT žengtas tvirtas žingsnis spektaklius pritaikant žmonėms su klausos negalia. Be to, visi suaugusiems skirti Didžiosios scenos spektakliai paruošti su anglų kalbos titrais. Ateityje siekiama, kad titrai būtų paruošti ir teatro Rūtos salėje rodomiems spektakliams. Taip pat, planuojama tęsti ženkliai reikšmę žiūrovų skaičiaus augimui turėjusias bei didelio populiarumo susilaukusias edukacines veiklas ir gastrolinę edukacinę programą regionuose. Planuojama, kad žiūrovų skaičius kasmet augs vidutiniškai vienu tūkstančiu žiūrovų.

Efekto vertinimo kriterijaus siektinos reikšmės buvo viršytos dėl išaugusių spektaklių skaičiaus bei jų dažnesnio rodymo repertuare, taip pat papildomai organizuotų išvykstamųjų edukacijų skaičiaus ir naujų, dalinai akademinų spektaklių sukūrimų ir parodymų stacionare bei gastrolėse Lietuvoje. Reikšmių tendencijos per pastaruosius 3 metus neišlaikė stabilumo dėl papildomų tikslinių grupių pritraukimo bei naujų veiklų suformavimo, kas leido ir suteikė galimybę rodikliams augti, nes dar 2016 m. rodikliai buvo neigiami dėl NKDT erdvių stygiaus ir renovacijos užbaigimo procesų. Nuo 2017 m. buvo matomas ženklus augimas, viršijant ne tik 2 proc., kas buvo numatyta SVP, bet ir dar daugiau negu 2 kartus – t. y. viršijant 5 proc. ribą, o dar sekančiais metais – daugiau kaip 7 proc. Organizacijos strateginiame plane išskirti uždaviniai buvo didžiąja dalimi įvykdyti, o efekto vertinimo kriterijaus pasiekimui teigiamą įtaką daugiausia padarė darbai, kurie nebuvo numatyti ankstesniame SVP. Tai daugiausiai įvyko dėl konkretaus poreikio išaugimo, kuris teatrą privertė tapti socialiai atsakingu ne tik fizinės judėjimo negalios turinčių asmenų atžvilgiu, bet ir žmonių, kurie turi kitų rūšių negalias arba neturi galimybės lankytis teatro renginiuose dėl finansinės padėties. Programoms skirtos lėšos tiesiogiai prisidėjo prie išaugusių rodiklių, nes vienoje iš finansuotų programų buvo numatyti finansai soc. poreikių žmonių integracijos didinimui ir profesionalaus meno sklaidai bei edukacijoms regionuose.

Vienas iš pagrindinių NKDT tikslų 2019 m. buvo kurti aktualius, šiuolaikiškus, inovatyvius profesionalaus scenos meno kūrinius ir pristatyti juos visuomenei, taip siekiant ugdyti kritinį mąstymą, kelti visuomenei aktualias problemas, skatinti empatiją bei diskusijas. Metų eigoje visi planuoti kūrybiniai darbai įvykdyti, o pasiekti rodikliai buvo aukštesni, nei numatytosios reikšmės SVP – tai parodo, kad NKDT skleidė profesionalų meną ir kuriamą produkciją platesniu mastu, kas prisidėjo prie šalies ekonominės ir socialinės situacijos gerinimo.

Visas dėmesys buvo sutelktas į aktualų repertuarą, gerbiantį nacionalinio scenos meno tradicijas, bet šiuolaikiškais formomis atskleidžiantį dabartinio žmogaus tapatybę, jos socialinius ir kultūrinius faktorius. Vienas iš probleminių veiksnių buvo užsieniečių menininkų rezidencijos klausimo sprendimas, kas parodė, jog turimos patalpos ir numatyti projektų finansai nesuteikia pilnateisio rezidento ar jų grupės išlaikymo, todėl pasitelktos nuosavos lėšos paslaugų įsigijimui.

Siekiant įgyvendinti strateginį tikslą buvo numatyti svarbiausi darbai: parengti spektakliai ir edukacinės veiklos, pritaikomi žmonėms su specialiaisiais poreikiais, pradžioje metų tęsta šiuolaikinio tarpdisciplininio menų centro „Teatro fabrikas“ veikla, kuri vėliau buvo nutraukta dėl papildomų lėšų stygiaus ir turimos bazės atnaujinimo klausimų sustabdymo. Puoselėtas tęstinis edukacinis projektas „Nerk į teatrą“ bei sukurtos naujos edukacinės programos, skirtos didinti visuomenės integraciją į scenos meno sritį. Taip pat, lavintas įvairaus amžiaus ar socialinės grupės teatro lankytojų estetinis suvokimas, organizuotos NKDT gastroles regionuose, siekiant didinti kultūros prieinamumą įvairaus amžiaus ir socialinių grupių žmonėms Lietuvoje bei reprezentuotas šiuolaikinis Lietuvos teatras užsienyje.

II SKYRIUS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

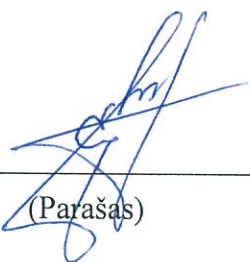
Bendradarbiaudamas su profesionaliais Lietuvos ir užsienio kūrėjais, NKDT inicijavo šiuolaikiškų, aktualių, inovatyvių spektaklių kūrimą bei pristatymą visuomenei, taip prisidėdamas prie 17-os LR Vyriausybės programos 2.1. krypties „Darnios ir kūrybingos asmenybės ugdymas kultūros, meno ir švietimo priemonėmis, kuriant darnią pilietinę visuomenę ir veiksmingą darbo rinką“. Nepaisant to, kad didžioji dalis gastrolių turi būti finansuojamos papildomai, regionuose inicijuotas ne tik spektaklių rodymas, bet ir edukacinės veiklos, taip siekta prisidėti ir prie krypties 2.4. „Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje“ darbų įgyvendinimo.

NKDT tęsdamas savo veiklas, tarp kurių buvo numatytos ir tarpdisciplininio menų centro „Teatro fabrikas“ veiklos, bet dėl didesnių teatro ambicijų, kurioms reikalingas papildomas finansavimas, buvo sustabdytos – susidūrė su naujais iššūkiais. Vykdydamas jau lankytojų pamėgtas ir kurdamas naujas edukacines programas, kviesdamas dalyvauti diskusijose po spektaklių bei inicijuodamas interaktyvių spektaklių kūrimą, teatras skatino visuomenės narių meninių kompetencijų ir saviraiškos augimą, nepriklausomai nuo turimų resursų, žiūrovų amžiaus, tautybės ar socialinės grupės. Taip prisidėjo prie 17-os LR Vyriausybės programos 2.1. krypties „Darnios ir kūrybingos asmenybės ugdymas kultūros, meno ir švietimo priemonėmis, kuriant darnią pilietinę visuomenę ir veiksmingą darbo rinką“.

Pritaikydami edukacines programas ir spektaklius neįgaliesiems, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, pasiektas ne tik didesnis savos auditorijos laukas, bet ir šių asmenų integracija į kultūrinį gyvenimą. Taip prisidėta prie Vyriausybės programos 1.1. krypties „Skurdo, socialinės atskirties ir pajamų nelygybės mažinimas, užimtumo skatinimas“ tikslų įgyvendinimo.

Generalinis direktorius

(Asignavimų valdytojas)

(Parašas)

Egidijus Stancikas

(Vardas ir pavardė)